DURANGOKO AZOKA

RESEÑAS

De ideas y conceptos

Diccionario historio-político de Euskal Herria
TXALAPARTA

En muchas ocasiones nos encontramos con problemas a la hora de articular argumentos, profundizar en nuestro mensaje o, simplemente, atinar con una referencia. Es lógico. No somos ordenadores ambulantes. Sin embargo, necesitamos de fuentes como para hacer de nuestras convicciones el más sólido de los argumentos.

Iñaki EGAÑA

Este Diccionario Político-Histórico es precisamente una síntesis de todos nuestros resortes nacionales, de nuestra historia más cercana y de los retazos más importantes de las crónicas de siempre. Un argumento en el que se muestran nuestras expresiones de lucha organizativas, nuestra concepción sobre la independencia del país y sobre las filosofías que han animado a varias generaciones a no bajar la guardia en la lucha ideológica cotidiana.

Y también es la expresión de los conceptos universales que, como vascos, manejamos en nuestra particularidad como los pueden manejar en otros puntos de Europa o del planeta. Eso sí, con una visión que se escapa a la que nos tienen acostumbrados los foros oficiales ya que, como en todos sus apartados, el Diccionario marca las pautas de una visión nítida y constante: abertzales y de izquierda.

Un diccionario con otro enfoque.

Esta idea nos lleva, sin duda, al subjetivismo. De entrada decir que todos los diccionarios son subjetivos. No voy a entrar en una definición filosófica, pero los ejemplos están ahí. El Diccionario de la Lengua Española (última versión correspondiente a 1996) señala al vascuence como «lo que está tan confuso y oscuro que no se puede entender». En modernidades, Billy Gates, el monstruo de la informática acaba de retirar del mercado su versión de sinónimos de Microsofft después de las protestas surgidas sobre sus interpretaciones: mujer = criada, negro = esclavo, etc. En definitiva, todos los diccionarios son interesados.

Con estas matizaciones, que no lo son tanto, el trabajo define, en casi 700 voces, un bagaje político e ideológico. Seguro que faltarían algunas palabras, pero en su generalidad, las expresiones, referencias y tesoros de toda Euskal Herria tienen su correspondiencia bajo un criterio que he intentado fuera amplio y minucioso. Una base para que reconozcamos el amor por nuestro país y el compromiso con él.

Elgeta
Hitza hitz. Txillardegirekin solasean
JOXEAN AGIRRE
KUTXA ETA ELKAR

Eroslc despistaturen batek hanka sar ez dezan, esan beharra daukat «Elgeta» nobelatxo hau ez dela inondik inora Elgeta soinujolearen biografia, nahiz eta haren bizitzako pasarte batzuetan inspiratzen den. 60ko hamarkadako lehen urtetan kokatzen da, erromeria lekuak isten hasi eta trikitia noraezean, menditik hiri gi-rora bidean galduta aurkitzen den garaian, alegia. Nik neuk ezagutu nuen zeharka bederen giro hori txikitan eta kontatu ere kanpotik deskribatzen dut giro hori, kaletar ikuspegi batetik.

Etxerik, familiarik, dirurik eta federik gabe bizi izan zen soinujolearen ikuspegi bat eman dezake. Ez dut uste aurtengo nobela onenen zerrendan sar daitekeenik, baina kalitatea eta prezioa gonbaratuz gero, edozeinen tamainan jar dezaket, Irun Saria irabazi zuenez. Kutxa Fundazioak eman baitu argitara eta stand horretan baitzegoen salgai 250 pezetan, alajaina.

«Hitza hitz. Txillardegirekin solasean» Txillardegirekin egindako elkarrizketa luze eta arina da. Jose Luis Alvarez, «Txillardegi», mende honen bigarren erdiko euskal politikan eta kulturan arrasto handia utzi duen gizona da. Txillardegi, beraz, politiko da, ETAren sortzaile gaztetan eta HBren izenean senadore oraintsu.

Txillardegi nobelagile da eta hizkuntzalari. Euskara Batuaren aldeko burrukan gutxik izan dute hark bezalako eraginik. Txillardegi gauza asko da eta alderdi horiei guztiei jorratu bat ematen zaie elkarrizketa honetan, giza alderdiak alde batera utzi gabe. Maitasuna, bakardadea, adiskidetasuna, heriotza eta gisa bereko beste hainbat gairen inguruan ere mintzo da Txillardegi elkarrizketa honetan.

Ez dut uste, berak bere liburuetan ohi duenez, tesi gogorrik kaleratzen duenik, baina modu arin batez haren gizon honi buruzko irudia tajutzeko balio dezake. Elkar argitaletxeak eman du argitara.

CURIOSIDADES

El mapa del euskara de Louis Lucien Bonaparte

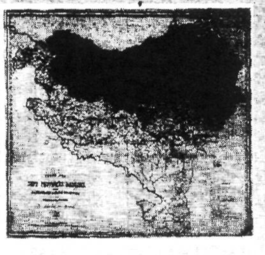

El segundo mapa del euskara realizado por el príncipe Louis Lucien Bonaparte en 1869 ha sido editado por Pamiela, que lo ha reproducido de un ejemplar conservado en el Archivo General de Nafarroa. Bello y curioso a la vez, permite conocer la extensión del euskara en el siglo XIX.

EUSKAL PRESOAK EUSKAL HERRIRA
Goienkale, 17 • DURANGO

Zure Taberna
Pintxo gozoak • Musika eta bokata beroak
Goienkale, 11 - DURANGO

egin GEUREA, ZEUREA
F.M. 102.0 F.M. 103.0 F.M. 104.0

GAZTEEN TXOKOA

Kaixo! Ni Joana Alkorta naiz,13 urte ditut, eta Zarauzko Salbatore Mitxelena ikastolan burutzen ditut DBH-ko ikasketak . Kirola egitea atsegin dut, eta nire kirol gustokoenak saskibaloia eta futbola dira. Musika ere asko gustatzen zait,baina ez zait gustatzen irakurtzea. Gaur, hementxe naukazue ba, zuentzat liburu batzuen kritikak buru-belarri egiten. Hurrengoan, zuek egin beharko dizkidazue niri , eeee! A , baina zuek ez duzue nik izandako aukera berbera edukiko, zeren nik liburu berri-berriekin egin ditut, batzuk , oraindik argitaratu gabe baitzeuden . Nik kritikatutako liburuak , aste buru honetan izan den Azokan ikusi ahal izan dituzue.

Hona ba hemen nik irakurritako lau liburuen –beno, lau liburu hauen lehen kapituloen– kritikak:

«NESKATXAK»
AGUSTIN FERNANDEZ PAZ (Gerardo Markuleta itzultzailea)
Liburu hau, hasiera batean behintzat, gutxi batzurentzat izan daiteke interesgarria. Astrologia maitatzen dutenentzat alegia. 12 urtetik aurrerakoentzat izan arren, nahikoa zaila da irakutzen, hitz «potolo» dexente baititu. Oso originala da eta espazioaz eta horrelako gauzetaz informatzen zaitu.

«EZKUTUKO ERASOTZAILEA»
BOILEAU-NARCEJAC.
Liburu hau, hasieran behintzat, oso interesgarria da. Hotel bihurtzear dagoen gaztelua batetan gertatutako hilketa eta misteroz beteta dagoen istorioa da. Oso interesgarria dela iruditzen zait eta gure adinerako oso aproposa. Argitaratutakoan jende dexentek irakurriko duela seguru nago, batez ere gazte jendeak.

«AMETSONTZI»
JUAN KRUZ IGERABIDE (Jesus Lukasen marrazkiak)
Liburu hau 6 urtetatik aurrerakoentzat oso interesgarria izan daiteke. Bere gurasо eta lagunak ezizenez «Ametsontzi» deitzen duten neskatxa baten kontakizuna da. Txikiei asko gustatuko zaie, asko gustatzen baitzaie hauei amets egitea, Ametsontziri bezala. Ez dakit beste zein liburu idatzi dituen egileak, baina aldi honetan behintzat, liburu hau txikiek gustoko izango dutela uste dut, zuzen- zuzenean asmatu duela iruditzen bait zait.

«XOLAK BADU LEHOIEN BERRI»
BERNARDO ATXAGA
Liburu hau ere oso interesgarria da txikientzat. Bernardo Atxagak behin eta berriro erakutsi du idazle bezala maila altua duela. Nik «Behi euskaldun baten memoriak» irakurri berria dut, eta kritika egin behar izan nuenean oso oso polita zela adierazi nuen. Lehen esan dudan bezala, txikientzat oso gustokoa izango delakoan nago baina, hain txikiak ez garenontzat ere irakurketa gustagarria gerta dakigukelakoan irakurtzera animatzen zaituztet.